

Мая радзіма — Случчына: сцежкамі Васіля Віткі

16 - 22 мая Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка ладзіла XII Майскія Віткаўскія чытанні «Па закліку сапраўднай любові».

У праграме тыдня таксама былі правядзеныя свята вуліцы імя Васіля Віткі, прэзентацыя кнігі Расціслава Бензерука «Жыў на свеце дзед Васіль», творчыя сустрэчы з пісьменнікамі, тэлемасты, раённы літаратурны фестываль і іншыя мерапрыемствы.

Арганізатарамі і ўдзельнікамі Віткаўскіх чытанняў выступілі рэдакцыя часопіса «Вясёлка», Саюз пісьменнікаў Беларусі, Цэнтралізаваная сістэма дзіцячых бібліятэк г. Мінска, СШ № 11 г. Слуцка, установы, адукацыі Слуцкага раёна, грамадскасць Случчыны.

Імя Васіля Віткі — адно з самых прыкметных сярод майстроў пісьменства Случчыны. Наш зямляк удала праявіў сябе як паэт і прэзаік, драматург і перакладчык, казачнік і публіцыст, крытык і журналіст. Але найперш ён выявіў сябе яркім і цікавым дзіцячым пісьменнікам. Ён заснавальнік часопіса для дзяцей «Вясёлка», а яго персанаж Вася Вясёлкін стаў сапраўдным талісманам беларускай дзіцячай літаратуры.

За сваё творчае жыццё Васіль Вітка сябраваў з многімі пісьменнікамі. Але самыя цёплыя сяброўскія зносіны звязвалі яго з Міколам Лобанам, таксама ўражэнцам Случчыны. Па-першае, яны былі аднагодкі (абодва нарадзіліся ў 1911 годзе), па-другое, іх родныя мясціны Чапліцы і Еўлічы знаходзіліся побач.

Вось што ўспамінае Мікалай Паўлавіч у «Паэме майго маленства» пра знаёмства з Васілём Віткам: «Летняй парой, ні то ў чэрвені, ні то ў ліпені 1927 года, да мяне прыйшоў хлопец з Еўліч, прыблізна майго ўзросту з бландзіністай, прывыклай прычоскай і блакітнымі вачамі... Ён быў босы, у крэмавай вышыванай сарочцы, без шапкі і з дабраватым кійком у руках. Я ўжо ад Змітра Герасімовіча, які вучыўся ў Мінску ў педтэхнікуме, наслухаўся пра маладнякоўцаў, што ўсе яны ходзяць з палкамі і носяць беларускія вышываныя сарочкі. Таму, убачыўшы гэтакім гэтага еўліцкага хлопца, мне адразу падумалася, што ён або сам маладняковец або спрабуе пісаць. А калі ён запытаў зборнік Алеся Гаруна "Матчын дар", то я і зусім упэўніўся, што гэты хлопец мае прамое дачыненне да літаратуры. З вялікім задавальненнем я б яму даў пачытаць гэты зборнік, але ён быў у некага на руках. Хлопец пашкадаваў, што няма Гаруна, і ўзяў пайшоу сабе назад у свае Еўлічы... Счакаўшы дзён тры, зноў паказаўся на чапліцкім выгане.

— Мае прозвішча Крысько, Цімох Крысько. Жыву ў Еўлічах, вунь мая хата за поплавам на ўзгорку. Там у мяне маці, бацька, сёстры, браты. Можна, я буду прыходзіць па кніжкі? Ахвота чытаць. Добра вам, усё на месцы: і бібліятэка, і чытальня, і сямігодка. А ў Еўлічах нічога няма. Трэба ў горад, бліжэй да бібліятэк...».

Пазней М. Лобан і Васіль Вітка рабілі першыя крокі на літаратурнай ніве, потым іх разлучыла вайна. Калі пачалося вызваленне Заходняй Беларусі, Васіля Вітку прызвалі ў армію. У час Вялікай Айчыннай вайны ён працаваў у рэдакцыях газеты «Савецкая Беларусь», сатырычных «Партызанская дубінка», газеты-плаката «Раздавім фашысцкую гадзіну». У 1944 годзе стаў адказным сакратаром часопіса «Беларусь». М. Лобан у гэты час пасля цяжкіх раненняў працаваў настаўнікам у Паўночна-Казахстанскай вобласці. Адноўчы ён атрымаў бандэроль і ліст з Масквы.

Вось як па-сяброўску, душэўна пісаў Васіль Вітка да М. Лобана:
«Сардэчна цябе абнімаю і цалую. Далека цябе закінуў лёс, Мікола, але трымайся, браце, бацькаўскіх гоняў. Будзем верыць у нашу сустрэчу ў мілай родной Слуцшыне і можа, нават у тых крыжох на гасцінцы, сярод старажытных бяроз, сярод жытоў, як некалі мы з табой там ішлі і нават, помніцца, выпілі чацвяртушку і прышлі ў Слуцк вясёлыя і поўнымі надзей у будучыню. Ну, мілы браце, пішы».

«Спазнаючы дзяцей, мы спазнаём саміх сябе. Вучачы дзяцей - вучымся самі», - гаварыў Васіль Вітка. Менавіта гэтым і кіравалася Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка, якая адзінаццаць гадоў таму ўпершыню арганізавала Віткаўскія чытанні.

Вось і сёлета прыхільнікаў творчасці нашага земляка, пісьменнікаў, аматараў роднага слова рознага ўзросту сабралі чарговыя XII Віткаўскія чытанні «Па закліку сапраўднай любові».

Ларыса ЦІШКЕВІЧ, галоўны бібліятэкар аддзела бібліятэчнага маркетынгу Слуцкай раённай цэнтральнай бібліятэкі